

Protestantse Gemeente
te Wageningen

Stroming

In deze editie:

Heilige Geest
Werken met water
Naar de bron

Lukas

MAGAZINE 2023

Liederen

We hebben leden van de cantorij gevraagd welk lied een inspiratiebron is.

Lied 807:1

*Een mens te zijn op aarde,
is eens voorgoed geboren zijn,
is levenslang geboortepijn.
Een mens te zijn op aarde
is leven van de wind.*

Dit lied raakt mij altijd.

De schoonheid biedt mij troost.

Gerlies

Lied 524:2

*Gij wilt niet als een onbeschreven blad
veraf staan van ons volgekladderd leven;
ons leven wordt U op het lijf geschreven,
Gij stapt in onze dood als waterbad.*

Een lied over de doop van Jezus in de Jordaan.

Het lied in zijn geheel is zo mooi omdat het gaat over Jezus die één van ons geworden is, en die, zoals in couplet twee staat, niet als een onbeschreven blad veraf wil staan van ons "volgekladderd leven".

Martin

Lied 657: 4

*Ons lied wordt steeds gedragen
door vleugels van de hoop.
Het stijgt de angst te boven
om leven dat verloopt.
Het zingt van vergezichten,
het ademt van uw Geest.
In ons gezang mag lichten
het komend bruiloftsfeest.*

Als muziek mij meeneemt in de stroom van noten en klanken dan kan dat mij het gevoel geven dat ik dichterbij de kern kom, dat ik iets kan aanraken wat normaal gesproken verborgen blijft. Het alledaagse valt weg en ik voel al een beetje de toekomst van het koninkrijk, het komend bruiloftsfeest.

Ineke

Lied 608: 1

*De steppe zal bloeien
de steppe zal lachen en juichen.
De rotsen die staan
vanaf de dagen der schepping
staan vol water, maar dicht
de rotsen gaan open.
Het water zal stromen
het water zal tintelen, stralen,
dorstigen komen en drinken.
De steppe zal drinken,
de steppe zal bloeien,
de steppe zal lachen en juichen.*

Een tekst van Oosterhuis, dat het toekomstvisioen van Jesaja 35 bezingt van de terugkeer uit de ballingschap. Alles in dit lied beweegt, stroomt en tintelt. Je kunt bijna niet stilstaan, maar je wilt mee met die stroom van mensen, die hun lot te boven komen.

Elly

Welkom!

Als je het woord 'stroming' intypt bij Encyclo.nl krijg je vijftien verschillende omschrijvingen op je scherm. Ze variëren van 'beweging' via 'heersende denkwijze' tot 'richting'. Met die waaier aan omschrijvingen gewapend ben ik gaan bladeren in deze editie van het Lukas magazine. De meeste kloppen aardig.

Wat een rijkdom aan kleuren - en dat bedoel ik niet alleen letterlijk! Wat een verschillende mensen, achtergronden, bezigheden, accenten in geloof en levensbeschouwing... Soms overzie ik 's zondags de gemeente met verbazing en verwondering: dan zit er een hele rij mensen naast elkaar die samen zingen en bidden, terwijl ze stuk voor stuk zó anders zijn dan die anderen... Je komt een aantal van hen in dit magazine ook tegen!

Overigens: in de omschrijving van Encyclo.nl staat zowel één ding teveel als één ding te weinig. Te veel is het woordje 'heersende'. Want zó gaan we niet met elkaar om. Er zijn veel stromingen; lees maar goed in dit nummer: ze gaan van echt vrijzinnig tot echt evangelicaal. Maar we heersen niet over elkaar. Dat willen we ook niet. Onze oren en onze harten staan afgesteld op luisteren en omzien naar elkaar.

Er staat ook nog iets te weinig in, maar daar kan die internetencyclopedie niks aan doen. Wat ontbreekt is, dat elke stroming een bron heeft. Die bron is de heilige Geest, die vanuit de Vader en de Zoon ons in beweging brengt met haar warmte, creativiteit en troost. Dat we daardoor geraakt worden, ook via deze editie van het Lukas magazine!

ds. Wijke & ds. Nico

INSPIRATIE

Liederen	2
Vier generaties, vier vragen	4
Werken met water	8
Drie gemeenteleden over...	14

RITUELEN

Heilige Geest	6
Laat het recht als water golven	11

GEMEENTE-ZIJN

Naar de bron	10
Doorstromers	12
Stroming in muziek	13

VERDER

Welkom!	3
Lukas hulpkrachten	7
Stroming in beeld / Colofon	16

Vier generaties...

1. Op welke momenten overstroom je?

We hebben een druk gezinsleven, werken en sporten beiden en zijn ook te porren voor sociale activiteiten. Dit maakt het complex om alles goed te laten verlopen en voldoende slaap te pakken. We kunnen meer spreken van kleine overstrominkjes die we elke keer weer proberen op te lossen.

2. Wie of wat is je anker?

We zijn toch wel elkaars anker. We houden elkaar scherp, maar kunnen ook goed praten zodat we met een mildere blik naar anderen kunnen kijken. Daarnaast kunnen we als gezin ook altijd terugvallen op Wietekes moeder. Zij past wekelijks op onze kinderen en ze heeft altijd tijd om even gezellig bij te kletsen, een uitje te ondernemen of een muurtje te behangen.

3. Wanneer ga je tegen de stroom in?

Ik (Wieteke) had de laatste jaren het gevoel tegen de stroom in te moeten zwemmen op mijn werk. Ik had sterk het gevoel dat ik wat anders wilde dat beter bij mijn privéleven paste, maar wat dan? Via een loopbaancoachtraject kwam ik uiteindelijk bij een passende vacature. Ik werk nu als managementassistente bij de CHE en voel me op mijn plek. Het refrein van 'Lopen op het water' is treffend: "En als de golven overslaan, dan blijf ik hopen op uw Naam. Mijn ziel vindt rust, want in de storm bent U dichtbij".

4. Waar gaat je bloed van stromen?

Ons bloed gaat sneller stromen van sporten. Van de nieuwe tuin die zo mooi aan het bloeien is! Maar ook van onze kinderen die heerlijk spelen met vriendjes. Waar we thuis alle vijf erg vrolijk van worden is toch wel lekker gek doen op muziek: van Kinderen voor Kinderen en Opwekking Kids tot gouwe ouwe hits.

Ruud en Wieteke

Vier gemeenteleden in vier verschillende fasen van hun leven reageren op vier dezelfde vragen.

1. Op welke momenten overstroom je?

Ik overstroom wanneer er te veel van mij verwacht wordt, zoals nu bij mijn examens. Dan verwachten mensen dat ik ook nog tijd heb voor andere dingen, maar ik vind mijn examens nu het belangrijkste.

2. Wie of wat is je anker?

Ik ben eigenlijk niet iemand die veel vertelt als er iets is, maar als ik dat wel doe, dan doe ik dat bij mijn vader of iemand van school.

3. Wanneer ga je tegen de stroom in?

Als ik iets niet wil doen, dan doe ik het op mijn eigen manier. Ik leer vaak op mijn eigen manier zodat ik het beter kan onthouden.

4. Waar gaat je bloed van stromen?

Er zijn maar een paar dingen die mij gelukkig maken. Mijn familie en vrienden, want het is altijd gezellig met hen. Ik hou er van om met familie leuke dingen te doen zoals spelletjes, of gewoon naar buiten gaan. Met vrienden ga ik vaak de stad in om te kijken of er nog leuke dingen te zien zijn qua spulletjes.

Verder hou ik ook erg van muziek. Waar ik naar luister is heel verschillend. De ene keer is het Nederlandse muziek, de andere keer Engels. Voel ik me blij dan luister ik naar muziek die me blij maakt, maar voel ik me niet zo blij dan luister ik naar andere muziek. Zelf muziek maken kan ik helaas niet, maar ik zou het wel willen leren, dat lijkt me erg leuk!

Nynke

...vier geloofsvragen

1. Op welke momenten overstroom je?

Ik overstroom als de planning voor een dag die ik in mijn hoofd heb verstoord wordt omdat er plotseling andere taken tussendoor schuiven. Dat voelt onaangenaam en geeft stress. Het is beter om (min of meer onaangename) taken, zoals kleren kopen, tijdig aan te kondigen zodat het in te passen is in het ritme van de week.

2. Wie of wat is je anker?

Het begin van het Johannes evangelie:

In den beginne was het Woord, het Woord was bij God en het Woord was God. Het was in het begin bij God. Alles is erdoor ontstaan en zonder dit is niets ontstaan van wat bestaat.

Deze tekst geeft mij rust omdat hierin oorsprong en zin van het leven in een notendop worden verklaard. Het geeft mij vertrouwen dat er een bedoeling zit achter ieders leven en dat we niet voor niets hier zijn.

3. Wanneer ga je tegen de stroom in?

Wanneer ik overtuigd ben dat een bepaalde opvatting onrecht bevat. Bijvoorbeeld: als iemand Israël nazipraktijken verwijt zal ik diegene confronteren met het feit dat zijn opvatting overduidelijk in tegenstelling is met de historische feiten. In mijn gevoel komt het te vaak voor dat er dingen geroepen worden zonder onderbouwing.

4. Waar gaat je bloed van stromen?

Mijn bloed gaat stromen van mooie muziek, bijvoorbeeld de concerten van Vivaldi. En tijdens wandelingen in de bergen of op de Waddeneilanden. Echt momenten om de accu weer op te laden.

Mans

1. Op welke momenten overstroom je?

Wanneer mensen vragen naar mijn kleinkinderen. Als ik over hen vertel, vullen mijn ogen met tranen van 'oma' geluk. Mijn twee kleinkinderen van twee en een half en zeven maanden geven mijn leven extra glans. Ik wist niet dat ik nog zoveel liefde over had. Ik ben in de gelukkige omstandigheid dat ik één keer per week op hen mag passen. Best wel topsport om hen 's avonds weer veilig over te dragen aan hun mama en papa. Maar die blij kopjes en "oma ik vind jou lief" reactie, ja daar doe je het voor!

2. Wie of wat is je anker?

Mijn anker is het geloof dat ik van mijn ouders heb meegekregen. Als puber ervoer ik de Calvinistische normen en waarden als "zwaar". Nu geeft het mij veel steun en vertrouwen.

3. Wanneer ga je tegen de stroom in?

Wanneer de huidige wereld waarin wij leven maar verwacht dat iedereen met alle winden mee moet waaien. Wanneer normen en waarden vervagen en voor ons bepaald wordt wie er wel of niet toe doen. Dan ga ik de barricade op...

4. Waar gaat je bloed van stromen?

Dat ik ondanks het negatieve beeld dat de wereld mij vaak geeft persoonlijke lichtpuntjes blijf zien. Want onderhuids en in stilte gebeuren zoveel mooie dingen om mij heen, die vaak niet de kop van de krant zullen halen: de hoogbejaarde buurman die voor zijn zieke buurvrouw boodschappen haalt, een kaartje in de brievenbus voor iemand die wat aandacht nodig heeft, een bezoekje brengen aan iemand die eenzaam is...

Daaruit put ik mijn hoop en vertrouwen: "Dat het ooit goed komt".

José

Heilige Geest

Wat zouden de meest bekende delen uit de Bijbel zijn die over de heilige Geest gaan? Ik denk dat het verhaal over de doop van Jezus daarbij hoort. Het gaat in elk geval vaak om iets dat van boven naar beneden komt. Van buitenaf dus: de Geest is een geschenk!

Als Jezus gedoopt wordt, is het een duif die liefde brengt. Misschien wel dezelfde vogel die in Genesis 1:1 boven de afgrond zweeft - want je kunt dat zweven ook vertalen als het broeden van een vogel!

Zo is er sprake van een nieuw begin dat ons gegeven wordt. Je hoeft niet bij het oude te blijven, er kan en mag beweging en inspiratie in je leven zijn. Dat vertelt het verhaal in Handelingen. Het vertelt ook dat de opstanding van Jezus doorwerkt in de kerk en de wereld, dankzij diezelfde Geest. Want het Paasverhaal is hartverwarmend; het laat mensen weer opstaan en brengt hen in beweging.

Het is een Geest die zelfs heel veel te geven heeft. Daar vertelt Paulus meerdere malen over; hij baseert zich daarbij echter op de profeet Jesaja (11: 1-3).

Genesis 1:1
...En over het water zweefde Gods Geest.

Jesaja 11:1-3
Maar uit de stronk van Isai schiet een telg op, een scheut van zijn wortels komt tot bloei. De geest van de HEER zal op hem rusten: een geest van wijsheid en inzicht, een geest van kracht en verstandig beleid, een geest van kennis en ontzag voor de HEER.

Daar lezen we over een aantal gaven van de Geest: wijsheid, inzicht, kracht, verstandig beleid, kennis (in de Bijbel gaat echte kennis altijd gepaard met liefde!) en ontzag voor de Heer. In de eerste brief aan Korinte diept Paulus de woorden van Jesaja uit. Hij vertelt hoe de Geest aan verschillende mensen uiteenlopende gaven geeft. De een krijgt veel wijsheid. Een volgende krijgt een groot geloof (dat hoeft dus niet iedereen te hebben!), een derde krijgt het vermogen om te helen. En zo zijn er nog meer. Wat ze gemeenschappelijk hebben is dit: al die gaven en vermogens staan niet ten dienste van jezelf, maar zijn bedoeld om de gemeenschap te dienen.

En wat is nu de grootste gave van de Geest? Dat vertelt Paulus in wat misschien wel het meest bekende Bijbelgedeelte is (na Psalm 23): 1 Korinte 13. De grootste gave is de liefde. Daarin kunnen en mogen we allemaal delen.

Zo is de Here God blijvend actief, blijvend aanwezig bij mensen en bij zijn wereld. Dat bedoelen we als we het over de heilige Geest hebben.

ds. Nico

'In de Bijbel gaat echte kennis altijd gepaard met liefde!'

Lukas hulpkrachten

Gemeenteleden kunnen een beroep doen op de Hulpkrachten Lukas bij een acute en praktische hulpvraag, en als er geen familie, vrienden of burens (beschikbaar) zijn om te helpen. De twaalf hulpkrachten kunnen ervoor zorgen dat - waar het praktisch vastloopt - het weer gaat 'stromen'. Ze vormen met elkaar een groepsapp. Een dominee en diakenen kunnen een verzoek om hulp plaatsen op de app.

Wat drijft gemeenteleden om hulpkracht te worden? En hoe ervaren zij het om hulpkracht te zijn? Vier gemeenteleden vertellen:

Cornie: "Wat een geweldig mooi initiatief was het om de groepsapp Hulpkrachten Lukas te starten. Ik doe mee vanaf het begin en heb - in nog geen twee jaar tijd - veel gemeenteleden leren kennen. Mijn sterke punten zijn vervoer, verhuizingen, rolstoelduwen en duofietsen. Wat is er mooier dan iemand te hulp te schieten en zo een steentje bij te dragen aan het gemeente-zijn?"

Marijke: "Ik heb mij aangemeld als hulpkracht omdat ik een praktische instelling heb. Misschien ben ik meer een 'bezemende Martha' dan een 'biddende Maria'? Eén keer per week ga ik langs bij een gemeentelid om de warme maaltijd te verzorgen. Nu ja, alleen maar opwarmen in de magnetron. Natuurlijk is er ook tijd voor een praatje, of eventueel andere kleine dingen zoals planten water geven. Geen grootse dingen dus, maar die ander is er reuze mee geholpen."

'Jezus legde uit dat Hij gekomen is om te dienen. Ook ik mag helpen.'

Guus: "Een oude dame gaat heel graag voor de maandelijkse warme maaltijd op donderdag naar de Bevrijdingskerk. Zij kan deze reis echter niet meer op eigen kracht maken. Ik bracht haar - met rollator - van huis naar de kerk. Ik wilde huiswaarts keren om haar later weer op te halen. Maar de dame was het daar niet mee eens. Ze maakte duidelijk dat ze dat heel ongezellig vond en stond erop dat ik de volgende keer aan de maaltijd zou deelnemen. Als je kunt, meld je aan als hulpkracht. Het is prachtig en dankbaar werk".

Namens alle diakenen,
Otto

Gerlies: "Jezus legde uit dat Hij gekomen is om te dienen. Ook ik mag helpen, maar wat betekent helpen, en wie is die ander? Die ander is voor mij degene die op mijn pad komt. Dat kan een familielid zijn maar ook mensen uit de kerk, gevluchte Oekraïners en Syriërs, of een zwerver op het station, die ik mijn boterham geef. Dit betekent niet dat ik 24 uur per dag beschikbaar ben voor elke hulpvraag. Als ik een hulpvraag ontvang, wil ik tijd hebben om te luisteren en echt aandacht te geven. Om daarna de handen uit de mouwen te steken en de ander in gelijkwaardigheid bij te staan".

Werken met water

We vroegen aan een aantal gemeenteleden om te vertellen hoe zij in hun werk te maken hebben met water en wat dit voor hen betekent.

Reddingsbrigade

“Zolang niet iedereen kan zwemmen, moet elke zwemmer kunnen redden.”

Wat betekent water voor mij? Als zesjarig meisje werd ik, als bijna ieder Nederlands kind, op zwemles gestuurd. Ik bleek een echte waterrat te zijn en ging na het behalen van mijn C-diploma door met Zwemvaardigheid. Zo kwam ik bij de Reddingsbrigade van de Wageningse Watervrienden. Daar heb ik een andere kijk op het water gekregen. Aan de ene kant ervaar ik het water als een plek waar je plezier aan kunt beleven. Op warme, zonnige dagen is het heerlijk om even verkoeling te zoeken. Kinderen die aan het spelen zijn en volwassenen die pootjebaden of zwemmen. Voor iedereen die kan zwemmen kan het water een plek zijn om af te koelen, te ontspannen, genieten en plezier te maken.

Maar ik leerde ook hoe onvoorspelbaar en gevaarlijk het water kan zijn. Elk jaar verdrinken er helaas gemiddeld 100 mensen. Ook dit jaar is al meerdere keren in het nieuws gekomen dat er mensen onder water verdwenen en niet meer (levend) bovenkwamen.

Dit inzicht stimuleert mij om er samen voor te zorgen dat we zoveel mogelijk mensenlevens kunnen redden en het motiveert mij om zelf een actieve bijdrage te leveren. Dit doe ik door elke week les te geven in het zwembad en met de reddingsboot te oefenen op de Rijn. Daarnaast zorgen we met de reddingsboot voor de veiligheid van zwemmers bij evenementen. Elk mensenleven is kostbaar. “Zolang niet iedereen kan zwemmen, moet elke zwemmer kunnen redden” (motto Reddingsbrigade Nederland).

Lotte

Meteoroloog

Water loopt, of stroomt eigenlijk als een rode draad door mijn leven. Geboren en getogen in Zeeland leerde ik de verschillende gezichten van water al op jonge leeftijd kennen. Water als vermaak tijdens de eindeloze windsurfdagen in mijn jeugd en water als bedreiging wanneer hoge golven opgezweept door zware stormen op onze dijken beukten. Dit laatste was trouwens ook altijd garantie voor spektakel, niet zelden kwam ik met natte sokken thuis nadat ik te laat was weggerend voor een witte, uitrollende schuimkraag tijdens een stormvloed. Golven komen altijd verder dan je denkt.

Wind en water hebben mijn interesse in het weer gewekt en ik ben daarom meteorologie gaan studeren in Wageningen. Daar leerde ik de fysica van grote klimaatsystemen en kleine luchtwervels kennen. Water speelt daar een sleutelrol in.

Na mijn studie heb ik verschillende jaren bij MeteoGroup gewerkt en uiteindelijk ben ik bij Marin terecht gekomen. Hier simuleer ik met computermodellen scheepsreizen over de hele wereld. Met deze gegevens onderzoeken we hoe schepen in zware stormen bewegen of we proberen juist slimme routes te berekenen om stormen te ontwijken en brandstof te besparen.

Helaas is windsurfen in Wageningen lastig maar ik heb een leuk alternatief gevonden; samen met vrienden en familie suppen (peddelsurfen) op de Rijn. Wat een mooie omgeving daar! Hieronder staat een foto vanaf de sup geschoten die het bijzondere spel tussen water, licht en lucht op de Rijn laat zien.

Jelle

Luisteren naar het water

Wat wil het water eigenlijk zijn? Die vraag stel ik aan mijn studenten landschapsarchitectuur. Als je water vraagt om door een buis te stromen met een bocht, dan draait het als een kurkentrekker. Wetenschapper Ernst Haeckel bestudeerde diepzeewezens en beschreef ze als dieren die zich in hun vorm hadden aangepast aan het stroomgedrag van het water. En overall in de wereld vinden we dorpen, steden, gebouwen, parken en tuinen die zich hebben aangepast aan de aanwezigheid of juist de afwezigheid van water. Water creëert en het daagt ons ook uit om creatief te zijn en te creëren: water brengt steden en landschappen tot leven.

Maar we zijn boven het water gaan staan en het water zelf richting gaan geven. We spoelen water weg in putten en buizen onder de grond. We vervuilen water en zuiveren het anoniem achter hagen en hekken. We pompen het rond met machines, in rechte kanalen en vaarten, sluizen, dammen. Mooi geregeld! En natuurlijk moeten we ook regelen. Onze waterveiligheid en voedselzekerheid is afhankelijk van het regelen. Maar hebben we het water niet teveel naar onze hand gezet? Zijn we nog in staat om creatief met het water te dansen?

Ik inspireer mijn studenten om te experimenteren met manieren waarop we met het water kunnen bewegen. Dus, waar kunnen we beekjes en stroompjes water weer laten meanderen? Waar kunnen we water laten verdampen om koelte te geven? Waar kunnen we plassen en poeltjes maken voor planten, kikkers en kinderen? Waar kunnen we tegels verwijderen om water de droge grond binnen te laten stromen?

En met wie drinken we een drankje voor wat extra aandacht? Water verbindt en maakt creatief. Dus daarom ook mijn boodschap aan iedereen: laat het water je sturen!

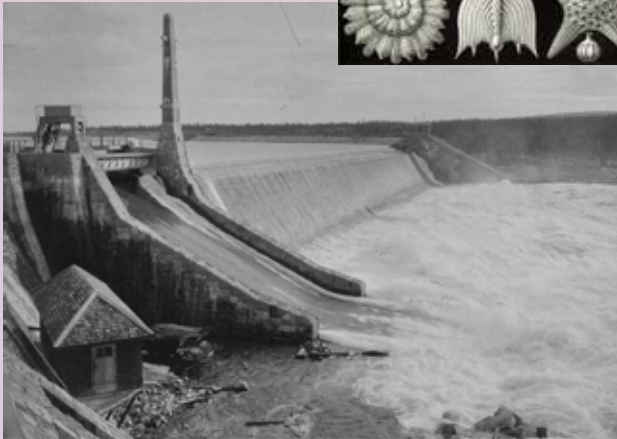
Sjoerd

Marien ecooloog

Als marien ecooloog houd ik me bezig met leven in en bij het water. Ik werk voor een groot ingenieursbureau en daar schrijf ik veel onderzoeken voor de vergunningverlening aan nieuwe infrastructuur op zee. Als er bijvoorbeeld een nieuw windmolenpark komt, moet eerst uitgezocht worden wat het effect daarvan is op het leven in zee. Dat is lastig, want we begrijpen nog lang niet alles van het leven onder water. Dat levert vaak een spanningsveld op. Want hoe weet je zeker dat iets niet schadelijk is, als je niet van alle planten en dieren die onder water leven, precies weet hoe ze leven en reageren op nieuwe dingen? Neem bijvoorbeeld elektromagnetische velden, die ontstaan rond de elektriciteitskabels die nodig zijn om de elektriciteit van de windmolens naar het vaste land te brengen. We weten dat bruinvissen die velden kunnen voelen, en we hebben een idee van hoe sterk de magneetvelden zijn. Maar hoe zo'n bruinvis zo'n veld nou precies ervaart en hoeveel last hij ervan heeft, dat weet niemand.

Werken met water is voor mij daarom altijd een groot mysterie, en balans zoeken. Balans tussen de tijd nemen om onderzoeksvragen te beantwoorden én ook op een gegeven moment de knoop doorhakken om een advies te geven op basis van het beste inzicht dat we nu hebben. Een beetje net als water dus, soms werk je er mee, en soms werk je er tegen.

Sarina

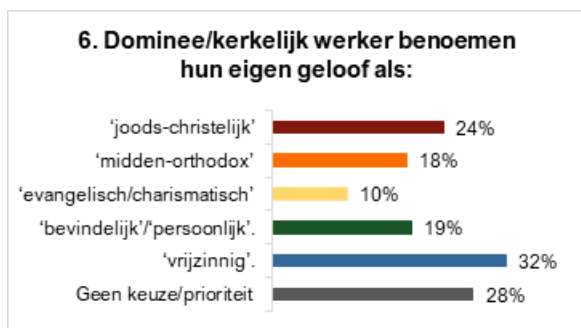

Naar de bron

'Hoe meer we tegen de stroom ingaan, hoe dichter we bij de bron komen.'

Met onze zusterwijkgemeente Johannes bevinden we ons in een 'tweestromenland': 'twee wijkgemeenten met een eigen signatuur en een eigen bedding die op verschillende manieren een verschijningsvorm van de veelkleurige gemeente van God vormen.' En wat is dan de signatuur van Lukas?

In de enquête van begin 2023 over een te beroepen predikant, was één van de vragen: 'Hoe zou de te beroepen dominee of kerkelijk werker haar/zijn eigen geloof benoemen?' De antwoorden van meer dan tweehonderd gemeenteleden staan hieronder. Ze schetsen een divers beeld.

Ook ons beleidsplan zegt dat we 'een veelkleurige gemeente zijn met gelovigen met uiteenlopende geloofsopvattingen, leeftijden en achtergronden'. Er ontstond discussie over deze vraag: wat verstaan we onder deze stromingen? Een poging:

Joods-christelijk: hierbij gaat het om de erkenning dat oude joodse en christelijke teksten veel sterker met elkaar verweven zijn dan eeuwenlang gedacht. De hoofdpersonen in het Nieuwe Testament moeten worden gekend vanuit het jodendom en de bronnen van hun tijd.

Midden-orthodox: de hoofdstroom binnen de Hervormde Kerk en Gereformeerde Kerken na WOII. Men betreft geloven en Gods openbaring op het gehele leven, de schepping en maatschappij. Men was pleitbezorger van kerkopbouw, oecumene en liturgische vernieuwing en de motor achter de vorming van de Protestantse Kerk in Nederland.

Evangelisch/charismatisch: de persoonlijke ervaring van de verlossing door Jezus Christus staat hier centraal. De inspiratie komt direct van het Nieuwe Testament en niet van kerkelijke dogma's en tradities. Men legt grote nadruk op persoonlijk geloof en de ervaring door de gaven van de Heilige Geest.

Bevindelijk/persoonlijk: 'bevinding' betekent dat de verzoening met God door Christus Jezus persoonlijk beleefd wordt. Mystiek, soberheid en rituelen zijn daarbij essentieel. 'Persoonlijk' richt zich op het persoonlijke geloof. Er is een God die een relatie met ons wil en wij met God.

Vrijzinnig: Vrijzinnig staat voor een vrij geloof dat iedereen op zijn/haar eigen manier onder woorden mag brengen en niet vaststaat in dogma's en geloofsvoorschriften. Geloofsverhalen zijn geen beschrijvingen van historische gebeurtenissen; er zitten werelden van interpretaties tussen toen en nu.

Allemaal stromingen binnen Lukas? Ja, prima! We staan te boek als 'midden-orthodox', maar: 'We zijn een open kerkgemeenschap en bieden plaats aan een ieder die dat wil om te ontdekken wat geloven betekent en wat Gods woord inhoudt. Daarom is het geloofsgesprek over wat ons beweegt van groot belang'. *

Dat wens ik onszelf toe: ga het gesprek aan, bevraag elkaar, de (A)nder, God. Hoe meer we elkaar, onszelf, onze stromingen bevragen, hoe dichter we bij de bron komen. Elke niet gedachte twijfel of niet gestelde vraag, is een gemiste kans om dichter bij die bron te komen.

Willemijn, voorzitter wijkkerkenraad

* beleidsplan 2022-2025

Dit is een verkorte versie van een artikel op deze website:
<https://bit.ly/lukas-stroming>

Laat het recht als water golven

In Coventry is verzoening als opdracht uitgebreid omschreven. 'Verzoening houdt in: het helen van de wonden van de geschiedenis, het leren leven met verschillen en het vieren van diversiteit, en het bouwen van een cultuur van gerechtigheid en vrede.'

De tekst van Amos 5:24 is geschreven in het bijbeltje dat ik kreeg bij het eerste zeilkamp waar ik als tiener mee meeding. Nu nog vind ik het een mooie tekst. Recht en gerechtigheid hebben voor mij alles te maken met vrede en verzoening.

Amos 5:24

"Laat liever het recht stromen als water, en de gerechtigheid als een altijd voortvloeiende beek."

In 2014 kwam ik in aanraking met de internationale Coventrybeweging. Coventry is een stad in Engeland die in 1940 zwaar gebombardeerd werd, en die daaraan naast vele slachtoffers een geruïneerde kathedraal overhield.

Vanuit die verwoesting is, in plaats van vergelding, de verzoeningsbeweging gestart. Als symbool voor deze beweging koos men het spijkerkruis zoals aangetroffen in de ruïne. Het litaniegebed (smeekgebed) rond het 'Vader vergeef' vormt de kern van het wekelijkse gebed op

vrijdagmiddag. Inmiddels klinkt dat wereldwijd in meer dan tweehonderdvijftig verbonden plaatsen. De interkerkelijke groep in Wageningen sloot zich in 2014 hierbij aan.

In 2019 zijn we met een groepje uit Nederland op pelgrimage gegaan naar Coventry. Ik vond het indrukwekkend om door de restanten van de oude kathedraal naar de eraan vast gebouwde nieuwe kathedraal te lopen. Je loopt dan vanuit de verwoesting naar nieuwe hoop. Het nieuwe gebouw heeft bijzondere symboliek in de kapellen, de ramen, het interieur: een begin van verzoening!

In en om de kathedraal maakten we vieringen mee, en beleefden we hoe er in de stad vorm wordt gegeven aan het omzien naar elkaar. Voor onszelf ook een moment om te kijken naar onze eigen situatie via besprekingen en lezingen over vredes- en milieuvraagstukken.

Terug in Wageningen hernamen we het wekelijkse gebed en in 2022 werd ons vanuit Coventry het symbolische kruis gebracht. Geen eindpunt, maar een markering in de stroom van gebeden, die nog altijd klinkt in deze wereld vol geweld en nood. We houden de hoop op vernieuwing door vergeving en verzoening vast.

Mijn vurige wens blijft dat recht en vrede mogen samengaan, zoals Psalm 85 verwoordt: "... recht en vrede begroeten elkaar met een kus...".

Elly

Wil je meer weten?

Kom op vrijdag 12.00 uur naar de R.K. kerk.

Internationale Coventrybeweging:
Community of the Cross of Nails (CCN)
www.coventryberaad.nl
www.coventrycathedral.org.uk

Doorstromers

Drie jonge gemeenteleden stromen door naar een volgende groep. Wat laten ze achter? En waar kijken ze naar uit?

Pien

23 november werd Pien 4. En toen stapte ze dus officieel over naar de kindernevendienst of "kevernevendienst" zoals Pien het zelf noemt. Ze was al een paar keer mee geweest. Met haar grote zus Julie, dus dat maakte de overstap makkelijker. De crèche zal ze niet erg missen. Ze ging al jong liever mee in de dienst dan in de crèche spelen. Wel herinnert ze zich nog goed dat we een keer samen gingen helpen oppassen op de baby's. Dat heeft indruk gemaakt.

Wat ze nog spannend vindt is het vooraan zitten of meezingen met liedjes vooraan. Maar gelukkig helpt Julie haar goed en anders blijft ze even bij ons zitten. Het avondmaal vindt ze bijzonder om te vieren en er is nog genoeg te ontdekken: van de kerstmusical tot de Palmpasenopectocht!

Inge

Het lijkt me leuk om over te stappen van kindernevendienst naar JOK omdat ik nu één van de oudsten ben bij de kindernevendienst.

Dit lijkt me leuk bij het JOK:

- Op zeilkamp gaan
- De verschillende thema's
- De dingen die ze daar maken
- Goede doelen voor andere mensen

En ik hoop dat we snel een nieuwe dominee krijgen.

Dit vond ik leuke activiteiten:

- Meedoen met de kerstmusical
- Kerstzingen bij oudere mensen
- Jaarafsluiting in het Arboretum

Inge staat rechts.

Overstapdienst

Nynke

Na de zomervakantie stap ik over van de JOK naar de JIK, omdat ik in mei 16 jaar ben geworden.

Ik beleef de overstap op zich wel prima, omdat ik de meesten al ken via het zeilkamp.

Doordat ik al veel JIKkers ken en weet hoe het is om over te stappen van de ene naar de ander groep, vind ik het niet echt spannend om over te stappen. Aan de ene kant vind ik het wel leuk om over te stappen, want je leert nu ook andere mensen kennen, we gaan andere dingen doen dan bij de JOK en ik ga nieuwe ervaringen opdoen. Aan de andere kant vind ik het wel jammer, omdat de JOK wel echt heel gezellig was. De gezelligheid die we hadden en het lachen met mijn vrienden die ik bij het JOK had ga ik missen.

Stroming in muziek

Zonder stroming geen muziek! Lucht moet stromen door het strottenhoofd of door muziekinstrumenten om muziek voort te brengen en ons trommenvlies in beweging te zetten. Maar hoe ontstaat stroming in muziek? Waardoor kun je ervaren dat muziek je meeneemt? We gaan op ontdekkingstocht*.

Bij liederen is het direct de **tekst** die voor stroming kan zorgen. Woordgebruik en -volgorde, rijm, alliteratie en herhaling geven een tekst stuwning. We zien dat bijvoorbeeld in 'Niet als een storm, als een vloed' [321]. In het derde couplet geeft de st-klank in 'stem' en 'stilte' zo'n stuwning, net als de herhaling van 'zonder' in regels 3 en 4.

*Stem die de stilte niet breekt,
woord als een knecht in de wereld,
naam **zonder** klank **zonder** macht,
vreemdeling **zonder** geslacht.*

Stroming in muziek is ook te ervaren door de **melodie**: het op- en neergaan van noten, van laag naar hoog en andersom, sprongen en herhalingen van melodiefragmenten. Je voelt dat een melodische zin doorstroomt naar een volgende. Een stuwning waarbij je meegenomen wordt, totdat het "thuisgevoel" er is op de slotnoot. We ervaren dat in het kerstrefrein 'Gloria in excelsis Deo' [487]. Deze stroom van noten is eenvoudig door iedereen mee te zingen, wat verbindend werkt, en roept ons in de kersttijd allemaal op om God te loven. Een Glorialied bij uitstek!

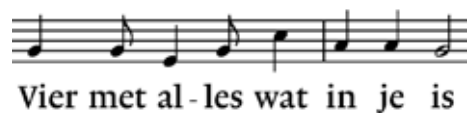
Iets lastiger hoorbaar is stroming die **harmonie** (samenklank van tonen) oproept. Je voelt dit het beste wanneer je met elkaar meerstemmig zingt en de tonen van verschillende partijen afwisselend vooruit bewegen, zoals bijvoorbeeld in 'Mon âme se repose' [62b]. Door meerstemmigheid kunnen dissonanten (wringende samenklanken) optreden die emoties zoals onrust, verdriet, spanning en ontspanning teweeg kunnen brengen. Als daarna de klank weer consonant (samenklinkend) wordt, ervaar je vrede en rust.

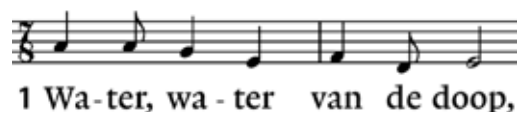
Vanzelfsprekend draagt ook **ritme** bij aan stroming. We zien een bijna opzwevend ritme in 'Kondig het jubelend aan' [659]. De ritmische herhaling van de achtste noten duwen je als het ware in elke regel vooruit. Het ritme zet je aan om door te zingen en in de stroom van de muziek mee te gaan.

Syncopen (tonen die niet op de tel vallen, waardoor accenten verplaatsen) zorgen ook voor stroming, zoals je die voelt in 'Vier met alles wat in je is' [386].

Onregelmatige maatsoorten (tijd tussen de accenten wisselt) versterken stroming ook, zoals in 'Water, water van de doop' [358].

Tekst, melodie, klanken en ritmiek gaan met onze emoties aan de haal en maken ons droevig, blij, rustig, geven hoop of vertroosten ons. Stroming in muziek zorgt voor het oproepen van gevoelens en kan ons helpen een spirituele dimensie te raken. Hierdoor kun je beleven dat er meer is tussen hemel en aarde wat we niet kunnen beschrijven, maar wel kunnen ervaren. De stroming tilt je op uit het alledaagse, brengt je misschien wat dichterbij jezelf en bij de Ander.

Jonathan

* De nummers tussen vierkante haken verwijzen naar liederen uit Liedboek - Zingen en bidden in huis en kerk (2013)

Drie gemeenteleden over...

Drie gemeenteleden vertellen over wat stroomt in hun leven. Wat ze inspireert en in beweging zet, maar ook wat de stroom kan onderbreken. Verhalen over hoe mensen hun geloof handen en voeten kunnen geven.

Marieke

Marieke Boersma woont sinds augustus 2022 samen met haar man en kinderen in Wageningen. Voor die tijd woonden zij jarenlang in Ethiopië. 'In beweging zijn' is een thema dat goed bij Marieke past. 'Ik maak vaak leuke plannen om er op uit te gaan: wandelen, fietsen... Ik wil graag iets doen en ondernemen,' vertelt ze.

Ook verder komt Marieke snel in beweging. 'Ik zie vaak bepaalde problemen. Dan vraag ik me af: waarom doet niemand hier nog iets aan? Vervolgens zet ik zelf mijn schouders eronder.' Toen Marieke haar opleiding tot fysiotherapeut had afgerond, werd ze vrijwilliger bij een internationale organisatie voor ontwikkelings samenwerking. Daar vroegen ze haar of ze een opleiding voor fysiotherapie wilde opzetten in Ethiopië. Er was in dat land nog helemaal niets op dat gebied. 'Een hele uitdaging: ik was net klaar met de opleiding. Aan de andere kant vond ik het belangrijk werk en iemand moest het doen.' Samen met een collega-vrijwilliger en anderen is het haar gelukt om de opleiding op te zetten.

Hierna wilde Marieke in Ethiopië blijven werken. Ze wilde de praktijk in en ging aan de slag in "de wijk". Daar richtte zij zich vooral op de zorg voor kinderen met een handicap. Nog steeds zet Marieke zich voor deze groep in. 'Ik zorg er bijvoorbeeld voor dat de kinderen revalidatie en hulpmiddelen krijgen, dat ze naar school kunnen... Ik geef voorlichting aan ouders en anderen over ziekte en handicap.' Marieke komt in haar werk regelmatig kindermishandeling tegen en seksueel misbruik. Dat raakt haar diep en ook daar komt ze tegen in actie. Hoewel haar werk soms moeilijk is, geeft het Marieke ook voldoening. 'Ik vind het mooi om te zien hoe deze kinderen meer zelfvertrouwen krijgen en groeien. Dat maakt me blij en dankbaar.'

Jeroen

Jeroen de Pagter houdt veel van de natuur. Hij fietst graag en geniet dan van de mooie omgeving. Ook gaat hij regelmatig met een vriend naar de Rijn om samen te suppen. 'Zelfs een keer bij volle maan!' vertelt hij enthousiast. Hij vindt het mooi om te zien hoe de vissen onder water zwemmen.

...wat hun in beweging zet

‘Liefde’ is voor Jeroen een belangrijk kernwoord. ‘Liefde voor het leven, voor de natuur, voor de mensen om me heen...’ Liefde beweegt hem om voor anderen en voor alles wat leeft te zorgen. Hij vindt het fijn om iets voor iemand te kunnen doen. Bijvoorbeeld gewoon thuis: ‘Straks komen de kinderen van school. Ze vinden het leuk als ik pannenkoeken bak. Dat doe ik dan. Als zij ervan genieten, maakt me dat zelf ook blij.’ Ook op andere plaatsen helpt Jeroen graag mee. Hij heeft lange tijd vrijwilligerswerk gedaan bij de korfbalvereniging. Ook in de kerk heeft hij aan verschillende activiteiten meegeholpen, zoals de kinderoppas, JOK, video’s of foto’s maken. Die actieve levenshouding heeft Jeroen al vroeg meegekregen. ‘Mijn ouders waren heel actief in het dorp en in de kerk, vooral mijn moeder.’ Na een burn-out is Jeroen wel iets kalmer aan gaan doen.

Verscheidene keren heeft Jeroen een speciale fietstocht of -etappe afgelegd om geld in te zamelen voor een goed doel. ‘Tijdens een gemeentereis naar Erfurt zijn een vriend en ik op de fiets daar naartoe gegaan.’ Het geld dat ze met deze actie ophaalden, kwam ten goede aan de zuster gemeente in Erfurt. Verder heeft Jeroen een keer meegedaan aan de Alpe d’HuZes, om geld in te zamelen voor het KWF. Vorig jaar heeft hij meegefietst met de ‘giro di KiKa’, speciaal voor kinderen met kanker. Jeroen vindt het belangrijk om het wetenschappelijk onderzoek rond kanker te steunen, zodat zieke kinderen en volwassenen steeds beter geholpen kunnen worden!

Mary

Het geloof is voor Mary al van jongs af aan belangrijk geweest. ‘Ik ga graag naar de kerk. Als ik een keer niet naar de kerk kan, mis ik dat,’ vertelt ze. Mary komt uit een gereformeerd gezin. Haar vader las vroeger veel voor uit de (kinder)bijbel. ‘Verhalen over Jezus, de zaligsprekingen en de gelijkenissen spraken mij sterk aan.’

In haar studietijd koos Mary ook zelf bewust voor het geloof. Ze woonde toen in Enschede waar ze de opleiding voor verpleegkundige volgde. De verpleging vond ze een mooi en zinvol beroep. Samen met haar huisgenootje ging ze regelmatig naar de kerk. ‘De dominee van die kerk was nauw betrokken bij ontwikkelingen in Zuid-Afrika. In die tijd kwamen veel mensen in opstand tegen de apartheid in dat land. Dat raakte en inspireerde me.’ Mary deed belijdenis en ging actief meedraaien in de kerk.

Thema’s als onrecht, armoede, eenzaamheid en klimaat houden Mary sterk bezig. Ook voelt ze zich erg begaan met de nood in Afrika. Als vrijwilliger heeft Mary zich jarenlang ingezet o.a. voor vluchtelingenwerk, wereldwinkel, vredeswerkgroep, werkgroep duurzaamheid... Ook nu komt ze nog graag in beweging voor een betere wereld, ver weg en dichtbij.

Doordat Mary zich sterk betrokken voelt bij anderen, loopt ze zichzelf wel eens voorbij. ‘Ik heb gemerkt dat het ook belangrijk is om voor genoeg rust te zorgen, anders wordt het allemaal te veel. Dan raak ik uitgeput.’ Manieren waarop Mary weer nieuwe energie krijgt zijn o.a. wandelen in het bos, lezen, schilderen, een avond in het vormings- en toerustingsprogramma... ‘Ik heb regelmatig geestelijk voer nodig om door te kunnen gaan.’ Ook heeft Mary geleerd dat het niet allemaal van ons afhangt. ‘God is er gelukkig ook nog! Het gaat om de goede balans tussen zelf in actie komen en op God te vertrouwen.’

Stroming in beeld

Dit magazine is een uitgave van de Protestantse wijkgemeente Lukas.

Medewerking

Sjoerd, Geertruida, Ineke, Noline, Erica, Gerry, Gerlies, Martin, Elly, Nico, Wijke, Ruud, Wieteke, Nynke, Mans, José, Otto, Cornie, Marijke, Guus, Lotte, Jelle, Sarina, Sjoerd, Willemijn, Pien, Inge, Jonathan, Mary, Marieke, Jeroen, Joanne, Lieuwien, Marion

Fotografie

Marion, Jeroen, Marijke, Gelske, Maarten, Ineke

Druk

GVO drukkers & vormgevers b.v. Ede, September 2023

Weekbrieven

Iedere vrijdagavond verschijnt een digitale nieuwsbrief van Lukas met pastorale berichten, activiteiten en informatie over de komende kerkdienst. Aanmelden bij Frank van den Berg: fpl.vandenberg@gmail.com.

Om de Kerk

Het kerkblad Om de Kerk verschijnt elf keer per jaar en is voor de hele Protestantse Gemeente te Wageningen. Het bevat o.a. berichten uit de Algemene Kerkenraad, wijkgemeentes Johannes en Lukas, het kerkdienstenrooster en inspirerende artikelen. Informatie over abonnementen voor digitale of gedrukte uitgave bij het kerkelijk bureau: protgemwag@gmail.com of 0317- 412207.

Website

www.pknwageningen.nl